

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 3 juni 2019

Mål nr

B 381-19

PARTER

Klagande

1. Riksåklagaren
Box 5553
114 85 Stockholm

2. JM

Ombud och målsägandebiträde: Advokat L-ÅC

Motpart

A-WAH

Ombud och offentlig försvarare: Advokat AE

SAKEN

Synnerligen grov misshandel m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Nedre Norrlands dom 2018-12-19 i mål B 1185-18

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd.

Högsta domstolen undanröjer hovrättens dom såvitt gäller åtalerna för synnerligen grov misshandel och grovt rån den 10 februari 2018 (åtalspunkten 1 i bilaga 1 till tingsrättens dom), skadestånd och påföljd samt återlämnar målet i dessa delar till hovrätten för ny handläggning.

A-WAH ska fortsatt vara häktad.

AE ska få ersättning av allmänna medel för försvaret av A-WAH i Högsta domstolen med 50 533 kr. Av beloppet avser 15 870 kr arbete, 21 506 kr tidsspillan, 3 050 kr utlägg och 10 107 kr mervärdesskatt.

L-ÅC ska få ersättning av allmänna medel för biträdet åt JM i Högsta domstolen med 23 853 kr. Av beloppet avser 11 730 kr arbete, 6 225 kr tidsspillan, 1 128 kr utlägg och 4 770 kr mervärdesskatt.

Det ankommer på hovrätten att vid den fortsatta handläggningen pröva frågan om återbetalningsskyldighet för kostnaden för försvararen och målsägande-biträdet i Högsta domstolen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

Riksåklagaren har yrkat att A-WAH ska dömas även för synnerligen grov misshandel och grovt rån till ett väsentligt längre fängelsestraff. Riksåklagaren har hemställt att Högsta domstolen ska undanröja hovrättens dom i

överklagade delar och återförvisa målet till hovrätten för ny prövning av åtalet för synnerligen grov misshandel och grovt rån samt av påföljden.

JM, som biträder åtalet, har yrkat att han ska tillerkännas det skadestånd som han begärde i hovrätten. Han har vidare anslutit sig till riksåklagarens hemställan om undanröjande och återförvisning.

A-WAH har motsatt sig att prövningstillstånd meddelas i Högsta domstolen. Han har vidare motsatt sig att hovrättens dom ändras och att målet återförvisas till hovrätten för ny prövning.

SKÄL

Bakgrund

1. A-WAH dömdes av tingsrätten för synnerligen grov misshandel och grovt rån riktat mot JM. Han dömdes också för narkotikabrott och grovt vapenbrott. Påföljden bestämdes till åtta års fängelse och han förpliktades att betala visst skadestånd till JM.
2. Domen överklagades beträffande synnerligen grov misshandel, grovt rån och skadestånd. Hovrätten ogillade dessa åtalspunkter och skadeståndstalan men dömde A-WAH för narkotikabrott och grovt vapenbrott till fängelse i tre år.
3. Riksåklagaren har i Högsta domstolen anfört att det föreligger synnerliga skäl för prövningstillstånd, eftersom det finns grund för resning till men för A-WAH till följd av ny bevisning.
4. Förundersökningen har kompletterats genom förhör med JM. Där pekar JM, till skillnad från i tingsrätten och hovrätten, ut A-WAH som gärningsman. Han har som förklaring till varför han inte tidigare velat berätta för polisen om vem som sköt honom uppgett att han var orolig för sin familj, men att familjen

nu har flyttat från Gävle och är säker, samt att han trodde att A-WAH även i hovrätten skulle dömas för gärningarna.

Synnerliga skäl för prövningstillstånd

5. Enligt 54 kap. 10 § första stycket 2 rättegångsbalken får prövningstillstånd meddelas om det finns synnerliga skäl till att överklagandet prövas av Högsta domstolen, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag. Den närmare innebörd som resnings- och domvillogrunderna getts i rättspraxis är vägledande också i dessa fall (jfr prop. 1971:45 s. 90 f.).

Resning till men för tilltalad

6. Resning till men för den tilltalade får beviljas bl.a. om det för brottet är föreskrivet fängelse i mer än ett år samt någon omständighet eller något bevis, som inte tidigare har förebringats, åberopas och dess förebringande sannolikt skulle ha lett till att den tilltalade dömts för brottet eller till att detta hänförts under en väsentligt strängare straffbestämmelse än den som har tillämpats (se 58 kap. 3 § rättegångsbalken).

7. Förutsättningar för resning i tvistemål finns i 58 kap. 1 § rättegångsbalken. En särskild regel gäller dock om domen i ett brottmål avser även annat än ansvar, t.ex. skadestånd, och resning beviljas i ansvarsfrågan. I ett sådant fall får resning samtidigt beviljas även i målet i övrigt utan hinder av de särskilda förutsättningar som annars skulle gälla. (Se 58 kap. 9 §.)

8. Den bevisning som åberopas i resningsärendet ska värderas mot bakgrund av den i hovrätten gjorda prövningen av skuldfrågan. Någon fristående omvärdering ska inte ske. Detta hindrar dock inte att vissa omständigheter och bevis ges en annan betydelse i ljuset av den nya utredningen och att de alltså i

den meningen värderas annorlunda. Ny utredning kan således påverka bedömningen av bevisvärdet av ett redan provat bevis. (Se t.ex. NJA 2011 s. 254 p. 16, NJA 2013 s. 75 p. 8 och NJA 2013 s. 931 p. 26.)

9. När en person ändrar sin tidigare utsaga finns det skäl att vid bevisvärderingen beakta ett antal olika faktorer, särskilt de motiv som kan tänkas för personens ändrade inställning och den förklaring som han eller hon har lämnat. (Se t.ex. NJA 2001 s. 687 I och NJA 2011 s. 254 p. 18.)

Bedömningen i detta fall

10. Om de uppgifter som JM nu har lämnat hade förebringats i hovrätten, skulle det sannolikt ha lett till att A-WAH hade dömts för de gärningar som omfattas av åtalet för synnerligen grov misshandel och grovt rån.

11. Det bör mot denna bakgrund göras en ny prövning av åtalet i dessa delar. Prövningstillstånd bör därför meddelas. Med hänsyn till att det ska ske en ny prövning i ansvarsfrågan bör prövningstillstånd också meddelas avseende JM:s yrkande om skadestånd (jfr p. 7).

12. Prövningen bör göras av hovrätten (jfr 58 kap. 7 § rättegångsbalken).

13. Hovrättens dom ska därför undanröjas i de delar som nu är uppe till prövning och målet återlämnas till hovrätten för ny handläggning.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Anders Eka, Johnny Herre, Sten Andersson, Stefan Johansson (referent) och Malin Bonthron
Föredragande justitiesekreterare: Janina Kastevik